

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 54 (6963)

• Trešdiena, 1999. gada 21. jūlijs

• Cena Ls 0,22

● Jau san rudzi «Priedkalnes» tīrumos. San rudzi Latgales pakalnos. Dārzos spīdīgus sānus rāda baltie dzidrie. Vēl mazliet pacieti un skābi, bet ar Latvijas vasaras garšu.

J.Silicka foto

Spriež par Daugavpils hidrokompleksa iespējamo būvi

14. jūlijā Daugavpils pilsētas domē notika Krāslavas, Daugavpils un Preiļu rajonu pašvaldību vadītāju un speciālistu tikšanās. Sarunu temats — par Daugavpils hidroelektrostacijas kompleksa priekšprojekta izstrādi, «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības un plānošanas nodaļas speciālists Aivars Pizelis.

A.Pizelis pastāstīja, ka par hidroelektrostacijas kompleksa būvi vēl nekas nav izlemts, un sanāksmes gaitā ticis spriests tikai par Daugavpils HES izpēti atjaunošanu. Izpēti gaitā jānoskaidro, kā tiks izmainīta Daugavas gultne. Paredzams, ka pavasara plūdu gadījumā tad varētu uzlaboties situācija arī Jēkabpilī. Taču Daugavas senleju vēlams saglabāt un Daugavas līmeni pirms hidroelektrostacijas pārāk nepaaugstināt.

Lai sagatavotu tehnisko pamatojumu projekta izstrādei vien, būs neieciešami no 100 līdz 120 tūkstošiem latu. Iespējams, teica A.Pizelis, ka par projektu interesi izrādīs arī kādi ārzemju investori, taču 10 līdz 20 procentus šī finansējuma būs jāsegdā rajonu pašvaldībām, kuras piedalīsies izpētē.

Šodien paredzēta darba grupas sanāksme. Darba grupā iekļauti pārstāvji no Krāslavas, Daugavpils un Preiļu rajona. Paredzams, ka izpētē piedalīsies arī zinātnieki no Latvijas un ārvalstīm.

Pagaidām neatbildēts ir galvenais jautājums — kas labs no Daugavpils hidroelektrostacijas iespējamās būves tiks Preiļu rajonam?..

L.Kirillova

VIETĒJĀS ZIŅAS

■ 16. jūlijā svinīgos apstākļos tika parakstīts darbu pieņemšanas nodošanas akts par Preiļu poliklīnikas siltināšanu.

Projektu, kura praktiskā īstenošana tika uzsākta šī gada pavasarī, realizēja sabiedrība ar ierobežotu atbildību «Līvānu mājas un logi», «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns. Ar Pašvaldību kredītēšanas fonda palīdzību Starptautiskajā Rekonstrukciju un attīstības bankā sarūpētā 133 488 ASV dolārus lielā kredīta atmaksāšanas pēdējais termiņš ir 2008. gada novembris, bet vidējā procentu likme 6 līdz 8 procenti gadā. Kā «Novadniekam» uzsvēra A.Soldāns, «Līvānu mājas un logi» speciālisti strādājuši kvalitatīvi. Par elastību un saprotošu attieksmi firmu uzteicis arī pieņemšanas komisijas priekšsēdētājs un rajona būvuzraugs Arturs Poplavskis.

Taču komisijai nācās atzīt, ka jaunie un Eiropas standartiem atbilstošie logi tagad disharmonē ar novecojušo telpu apdari. Būs vien jāmeklē nauda poliklīnikas kosmētiskajam remontam.

L.Kirillova

■ Turpinās valsts valodas eksāmenu kārtošana. Parasti eksāmens notiek reizi mēnesī, bet nepieciešamības gadījumā eksāmena komisija ir pretimnākoša un to sarīko ārpus kārtas. Tā tas bija arī vakar, kad eksāmens tika pieņemts no jaunieša, kam valsts valodas zināšanas un dokuments par to vajadzīgs stājoties augstskolā.

Kā informēja Preiļu rajona valsts valodas pastāvīgās komisijas priekšsēdētāja Dzintra Šmukste, tagad eksāmenu kārtot cilvēki, kas mainījuši savu amatu un vajadzīga augstāka zināšanu kategorija, sievietes, kas pēc dekrēta atvaļinājuma iziet darbā, augstskolu reflektanti, kas, absolvējot vidusskolu, nav ieguvuši vajadzīgo valsts valodas zināšanu kategoriju. Gadās arī iebraucēji, un nupat komisijā pēc informācijas par eksāmena kārtošana griezusies sieviete, kura pagaidām latviski nemāk pat sveicināties.

Rajonā atklāta arī viena viltota apliecība par valsts valodas zināšanu kategoriju. To atklājis valsts valodas inspektors. Vainīgā persona administratīvi sodīta, bet eksāmens būs jākārt vēlreiz.

■ Plaši un skaisti nosvinēti tradicionālie Jersikas pilskalna svētki. Vispirms Jersikas pašdarbnieki ar nelielu koncertu piedalījās «Latvijas naftas» Līvānu degvielas uzpildes stacijas atklāšanā, jo šis uzņēmums bija viens no pilskalna svētku sponsoriem. Svētku rīkošanā savu ieguldījumu deva arī citi uzņēmumi: individuālie uzņēmumi «Upmaļi», «Skaidiņa», «Daugulis un Co», «Pie Ilzes» akciju sabiedrības «Līvānu mājas un logi», «Līvānu būvmateriāli», «Aduks», J.Skapara piena pārstrādes cehs. Ciemos bija ieradušies pašdarbnieki no Jaunjelgavas un Lizuma, uzstājās arī pašu pagasta pašdarbnieki.

L.Rancāne

Preiļos varēs iegādāties ekoloģiski tīrus produktus

Dioksīna skandāls skāris arī Latviju. Par to varam pārliecināties lasot informāciju presē, skatoties televīziju, jo no Dānijas, Beļģijas, Holandes un Francijas ievesto produktu paraugos ārzemju laboratorijās atrod dioksīnu. Un tikai viens Dievs zina, cik daudz mēs to indi jau esam apēduši, par lētu naudu pirkdami saldētus vistu stībiņus, dažādus subproduktus un daudz ko citu. Tieši tāpēc Latvijas iedzīvotāji arvien lielāku uzmanību velti produktu izcelsmei, uz etiķetes meklējot atzīmes par to, ka pārtika ir pašmāju ražojums.

Šajā sakarā «Novadnieks» tikās ar Preiļu rajona padomes attīstības un plānošanas nodaļas speciālisti Irēnu Šaiteri, kura pirms vairākiem gadiem bija ekoloģiskās lauksaimniecības procesa uzsākšanas iniciatore rajonā, un lūdza pastāstīt par to, kad Preiļu iedzīvotāji varēs

veikalos iegādāties un droši baudīt pašmāju produktus, nebaudoties, ka kāds būs tiem piešāvis dioksīnu vai kādu citu indi.

— Preiļu rajona ekozemnieku biedrība, kurā pašlaik aktīvi darbojas jau divdesmit seši zemnieki, piedalās Amerikas un Baltijas projektu konkursa otrajā kārtā par «zaļā veikala-kafejnīcas» atvēršanu pilsētā. Ņemot vērā to, ka situācija ar dioksīnu ir visai nopietni satraukusi mūsu cilvēkus, ekozemnieku biedrības locekļi uzskata, ka viņu pienākums ir piedāvāt Preiļu un rajona iedzīvotājiem veselīgu uzturu par pieņemamām cenām. Projekts, ar kuru biedrība piedalās konkursā, paredz izveidot veikalu un kafējnīcu Preiļos, kur zemnieki, kuri ražo ekoloģiski tīru lauksaimniecības produkciju, varētu to pārdot iedzīvotājiem bez jebkādas starpnieku palīdzības.

Pašlaik ekozemnieki savu saražoto produkciju lielākoties realizē Daugavpils tīrū, atdodot to pārpircējiem, jo pašiem ar tirgošanu nodarboties nav laika. Tie zemnieki, kuri saņēmuši «zaļo serti-

fikātu», savai produkcijai pievieno klāt zīmīti, kas apliecina, ka produkti patiešām ir ekoloģiski tīri.

Pēdējā laikā interese par ekoloģisko saimniecību Preiļu rajonā strauji pieaug. Zemnieki audzē un pārdod ne tikai dārzeņus, bet arī ogas un ābolus, kā arī ārstniecības augus. Piemēram, Rožupes pagasta zemnieku saimniecībā «Dālderis» šogad pirmo gadu vairumā audzē kumelītes, melisu un baldriānus.

Preiļu rajona ekozemnieku biedrība tuvākajā laikā varētu kļūt par šīs kustības koordinētāju visā Latgalē. Jāņem vērā arī to, ka mūsu novada daba kopumā ir tīrāka un mazāk piesārņota nekā citur Latvijā. Pieaug arī patērētāju interese par ekoloģiski tīru produkciju, kas īpaši nepieciešama cilvēkiem, kuriem ir noslieces uz dažāda veida alerģijām. Tāpēc projekta veiksmīgas realizācijas gadījumā veikala un kafējnīcas atvēršana būs laba izeja ne tikai ražotājiem, bet arī daudzajiem pircējiem.

L.Kirillova

Nacionālās ziņas

Jaunās valdības sastāvs

Saeima piektdien apstiprināja Andra Šķēles vadīto TP, LC un TB/LNNK koalīcijas valdību. Par uzticību valdībai balsoja 60 no 62 valdības frakciju deputātiem, pret bija 37 opozīcijā palikušās LSDSP, JP un apvienības «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā» pārstāvji. Jaunās valdības sastāvs:

Andris Šķēle — ministru prezidents (TP),

Girts Valdis Kristovskis — aizsardzības ministrs (TB/LNNK),

Indulis Bērziņš — ārlietu ministrs (LC),

Vladimirs Makarovs — ekonomikas ministrs (TB/LNNK),

Edmunds Krastiņš — finanšu ministrs (TP),

Anatolijs Gorbunovs — satiksmes ministrs (LC),

Mareks Segliņš — iekšlietu ministrs (TP),

Silva Golde — izglītības un zinātnes ministre (TP),

Kārina Pētersone — kultūras ministre (LC),

Roberts Jurdzs — labklājības ministrs (TB/LNNK),

Valdis Birkavs — tieslietu ministrs (LC),

Algars Kalvītis — zemkopības ministrs (TP),

Vents Balodis — vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs (TB/LNNK).

Valdība ir rūpīgi veidota

Tā uzskata Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, jo ir ņemtas vērā katras koalīcijā esošās partijas intereses. Uz politiskās skatuves ir uzņākuši jauni cilvēki, kam dota izdevība sevi parādīt un ienest jaunas vēsmas valdības darbības stilā.

Prezidente aicina nepārsteigties ar pensiju vecumu

Nepārdomātā un steidzīgā pensijas vecuma palielināšana var kārtējo reizi pasliktināt veco ļaužu dzīves apstākļus un izraisīt bezdarba pieaugumu, uzskata dažādu sabiedrības grupu pārstāvji. Tāpēc sociālās reformas būtu veicamas pakāpeniski, bet sociālā budžeta deficīts jāsamazina, valstij aktīvāk iekasējot nodokļus. Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga atzina, ka pensionāru stāvokļa pasliktināšana būtu nožēlojama, un izteica valdībai lūgumu tālāk neapgrūtināt šo sabiedrības daļu. Arī arod biedrības uzskata, ka tauta pensijas vecuma palielināšanai nav gatava.

Reflektantu pieplūdums augstākajās mācību iestādēs

Kā ziņo BNS, šogad studētgrībētāju Latvijas augstskolās ir vairāk nekā iepriekšējos gados. Latvijas Universitātē pieteicās mācīties vairāk nekā 13 tūkstoši reflektantu, kas ir par daudziem simtiem vairāk nekā pērn. Latvijas Lauksaimniecības universitātē ir vairāk par diviem tūkstošiem iesniegumu salīdzinājumā ar pagājušo gadu. Liepājas Pedagoģijas akadēmijā visvairāk dokumentu iesniegts uz jaunajām specialitātēm — tūrisma menedžeriem, iestāžu un uzņēmumu vadītājiem un sociālajiem darbiniekiem. Vismazāk Liepājā vēlas studēt filoloģijas un matemātikas bakalauru specialitātes. Vidzemes augstskolā iestājeksāmeni notika jau aprīlī.

Skolu optimizācija šogad vēl nesāksies

Plānotais skolu optimizācijas projekts, kas paredz skolotāju skaita ievērojamu samazināšanu, šogad vēl netiks īstenots, informē izglītības un zinātnes ministre Silva Golde. Viņa arī uzsvēra, ka sākumā tiks izveidota darba grupa, kas apzinās pašreizējo situāciju skolās un skolotāju noslogotību, un skolu optimizācijas plāna realizēšana sekos tikai pēc savāktās informācijas apkopošanas un izanalizēšanas.

Ziņas sagatavoja T.Elste

Tautas partijas un apvienības «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK vienošanās par kopīgu rīcību

Pēc vairāku «Novadnieka» lasītāju lūguma publicējam Tautas partijas un apvienības «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK vienošanās tekstu. Šī vienošanās bija galvenais iemesls Viļa Krištopana valdības gāšanai.

Nemot vērā finansiālo un tautsaimniecisko krīzi, kāda veidojas valstī, un apzinoties pašreizējā Ministru prezidenta nespēju realizēt valsts un tautas ilgtermiņa interesēm atbilstošu izpildvaru, Saeimā pārstāvētās partijas — Tautas partija un apvienība «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK — vienojas par kopīgu rīcību ar mērķi radīt pamatu krīzes pārvarēšanai un stabilitātes nodrošināšanai valstī.

Parakstot šo vienošanos, partijas apņemas Latvijas politikā iedzīvināt un saglabāt to augsto morāles principu un politiskās atbildības ievērošanu, kas Valsts prezidenta vēlēšanās padarīja neiespējamus korupcijas un šauru partijisku interešu īstenošanas mēģinājumus.

Šīs vienošanās pamatā ir kopīga izpratne par nepieciešamību veidot Latviju kā nacionālu un demokrātisku valsti, tostarp

negrozīt Pilsonības likumu 7. Saeimas pilnvaru laikā, īstenojot naturalizācijas gaitas stingru pārraudzību, kā arī saglabāt vēlēšanu tiesības Saeimas un pašvaldību vēlēšanās tikai Latvijas pilsoņiem.

Tautas partija un apvienība «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK vienojas par to, ka visdrīzākajā laikā Latvijā ir nepieciešama tāda valdība, kas spēj atrisināt šādus galvenos uzdevumus:

1) novērst tautsaimniecības un finanšu krīzi, tajā skaitā iespējamo pensiju sistēmas sabrukumu un nodrošināt lata stabilitāti; 2) izveidot taupīgu valsts un pašvaldību pārvaldi, samazinot pieaugošo valsts līdzekļu tēriņu; 3) pieņemt un iedzīvināt likumu par valsts valodu, veidojot vidi, kur latviešu valoda kļūtu par nepieciešamību, aizstāvot un izskaidrojot mūsu valsts valodas politiku starptautiskajās institūcijās; 4) pārtraukt izglītības sistēmas degradāciju, ko apliecinājuši arī vairāku tūkstošu skolēnu padarīšana par ķilniekiem pērkamu ierēdņu rokās, nodrošināt stingru valodas politikas realizāciju izglītībā atbilstoši pašlaik spēkā esošajam izglītības likumam; 5) ar savu rīcību nepārprotami apliecināt Latvijas virzību uz Eiropas Savienību un NATO;

6) iedibināt skaidru lauksaimniecības politiku saskaņā ar Eiropas Savienības lauksaimniecības politikas pamatnostādēm; 7) pabeigt valsts un pašvaldību dzīvojamā fonda un uzņēmumu privatizāciju.

Tautas partija un apvienība «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK 7. Saeimas pilnvaru laikā apņemas kopīgi veicināt Latvijas attīstību, nodrošināt rīcības precīzu saskaņošanu un savstarpēji panākt vienošanos atbildīgu izpildi.

Tautas partija un apvienība «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK aicina citas partijas līdzdarboties šīs vienošanās programmatisko principu un mērķu īstenošanā.

Andris Šķēle,

Tautas partijas priekšsēdētājs

Gundars Bērziņš,

Tautas partijas Saeimas frakcijas priekšsēdētājs

Māris Grīnblats,

apvienības «Tēvzemei un

Brīvībai»/LNNK priekšsēdētājs

Andrejs Požarnovs,

apvienības «Tēvzemei un

Brīvībai»/LNNK Saeimas frakcijas priekšsēdētājs

«Lai tu pats Zālamans būtu — uzklausi arī skudru.»

Turkmēņu sakāmvārds

1999. gada 19. jūlijā Preiļu pilsētas domei Atklāta vēstule

Preiļu bērnu un jauniešu centra kolektīvs ir neizpratnē un neziņā, kā un kāpēc tiek risināts jautājums par mūsu izlikšanu no telpām Raiņa bulvārī 26. Šīs telpas esam veidojuši, iekārtojuši, centušies uzturēt kārtībā, lai radītu patīkamu vidi bērnu un jauniešu interešu izglītības programmas apgūšanai. Daļai centra audzēkņu tās ir ne tikai otrās mājas, bet tā ir arī droša, mājīga vide, kuras nereti pietrūkst istajās mājās. Jau astoņus gadus mēs te strādājam; bērni un vecāki, pilsētas un rajona iedzīvotāji zina un pazīst mūs.

Cienījamā pilsētas dome!

Ir daudz jautājumu, uz kuriem mēs gribētu saņemt rakstiskas atbildes.

1. Kāpēc reāli un maksimāli izmantotas telpas tika piedāvātas kā iespējama variants VID izvietotai?

2. Vai tiešām ir vērts bērnu un jauniešu iestādi pārvietot uz stipri sliktākiem apstākļiem, lai iestāde, kurai ir plašākas

finansālas iespējas, nāktu viņu vietā? Varbūt lietderīgāk būtu bijis piedāvāt nesakoptu vidi, lai izveidotu vēl vienu patīkamu vietu pilsētā (kā tas ir «Unibankas» gadījumā)?

3. Kāpēc Preiļu BJC direktore netika informēta par pilnīgi reālu izlikšanu no pašreizējām telpām? Informācijai — jūnijā centra telpās tika veikts kosmētiskais remonts, izlietoti līdzekļi un darbs. Telpas sagatavotas jaunajam mācību gadam.

4. Kādi ir jūsu argumenti, izliekot mūs no šīm telpām?

5. Ko nozīmē «pilsētai esot par dārgu uzturēt šīs telpas bērnu vajadzībām»? («Novadnieks», 17.07.1999., 2. lpp.) Un vai pilsētai būs lētāk mūs uzturēt citās telpās? Kas ir veicis šādus aprēķinus?

6. Vai pilsētas dome ir interesējusies par vecāku — Preiļu pilsētas iedzīvotāju, vēlētāju — viedokli šajā jautājumā? Ja jā, tad kāds šis viedoklis ir? Un vai vispār jūs šis viedoklis interesē?

7. Kāpēc pilsētas domi neinteresē

mūsu — Preiļu bērnu un jauniešu centra — viedoklis šī jautājuma risināšanā?

8. Vai Preiļu pilsētas domes priekšsēdētāja V. Ivanova runa bērniem svētkos parka estrādē 1999. gada 6. jūnijā saskan ar pašreizējo viņa rīcību?

9. Kāda loma šī jautājuma risināšanā ir Preiļu pilsētas deputātei, sociālās, kultūras un izglītības komitejas vadītājai A. Iljinai kundzei, kura ne reizi nav apmeklējusi mūsu iestādi? Ar kādu informāciju viņa operē, iesaistoties šī jautājuma risināšanā?

Šī ir tā reize, kad domes deputāti var apliecināt, ka viss labākais bērniem — jaunajai paaudzei ir ne tikai vārdi, bet arī reāla rīcība.

Cerot uz jūsu goda prātu, Preiļu bērnu un jauniešu centra kolektīvs. (15 paraksti)

□□□

Preiļu bērnu un jauniešu centra darbinieki, audzēkņi un vecāki ar izglītības darbinieku arod biedrības akceptu pilsētas domē pieteikuši piketu. Tas paredzēts 22. jūlijā no pulksten 13.00 līdz 16.00 pie Preiļu pilsētas domes.

Pie Latgales attīstības ķērušies paši latgalieši

14. jūlijā Daugavpilī notika Latgales rajonu padomju, pilsētu domju un novada lielāko rūpniecības uzņēmumu vadītāju tikšanās, kuras laikā tika nolemts pašu spēkiem beidzot ķerties klāt problēmām, kas traucē novada attīstību. Sanāksmes dalībnieki, kurus kopā aicināja Daugavpils pilsētas mērs Aleksis Vidavskis, secināja, ka jāsaprotavo priekšlikumi krīzes stāvokļa pārvarēšanai.

Preiļu rajonu sanāksmē Daugavpilī pārstāvēja Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns un padomes attīstības un plānošanas nodaļas speciālists Aivars Pizelis. Sanāksme bijusi vērtīga ar to, ka kopā ar pašvaldību vadītājiem par kritisko situāciju, kad arvien pieaug bezdarbs un pasliktinās ekonomiskā

situācija, sprieduši arī uzņēmēji.

Tuvāko divu nedēļu laikā jāizstrādā priekšlikumi, kuri pēc tam tiks apkopoti un iesniegti Latgales attīstības padomē tālākai izvērtēšanai. Tāpēc, uzsvēra A. Pizelis, arī visi novada attīstībā ieinteresētie Preiļu rajona zemnieki un uzņēmēji tiek aicināti zvanīt un rakstīt uz Preiļu rajona padomes attīstības un plānošanas nodaļu, lai izteiktu savas domas un priekšlikumus krīzes pārvarēšanai Latgalē.

Sanāksmes noslēgumā pašvaldību pārstāvji pieņēma Ministru kabinetam adresētu vēstuli ar lūgumu sniegt palīdzību Latgalei. Rajonu padomju un pilsētu domju sagatavotajā dokumentā dots arī Latgales ekonomiskā stāvokļa izvērtējums un norādīts, ka līdzšinējā nodokļu sistēma nestumulē jaunu darba vietu veidošanu no centriem attālākajās vietās (pēc Daugavpils mēra Alekseja Vidavskā

domām rīcības programmā jāparedz vismaz 10 tūkstošu jaunu darbavietu izveidošana Latgalē). Arī investīcijas nesaņiedz sīkos un vidējos uzņēmējus, kuru skaits un saražotās produkcijas apjoms ir daudzas reizes mazāks nekā citos Latvijas novados. Latgales pašvaldības aicina valdību veikt pasākumus, kas īstenojami, lai pārvarētu smago situāciju Latgalē.

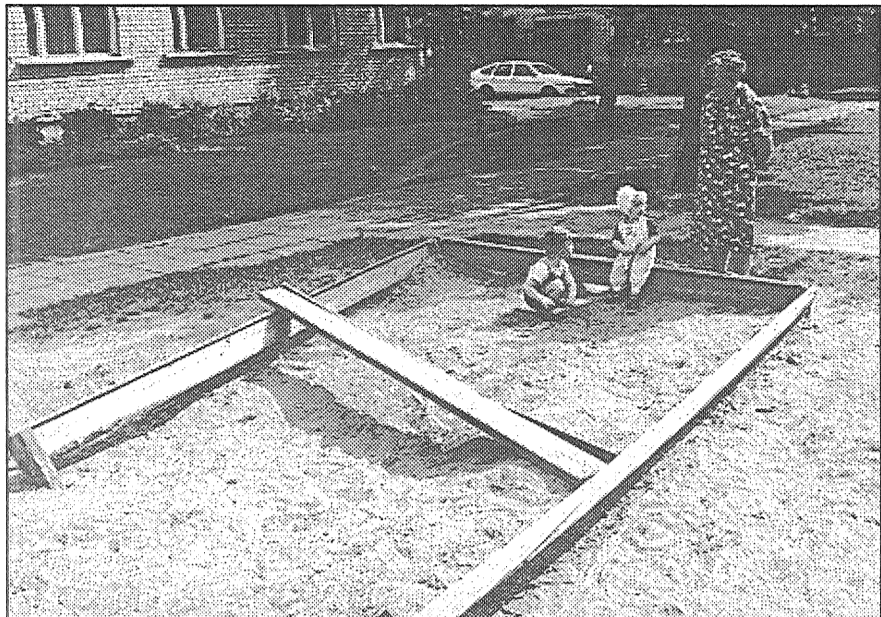
Taču uz valdības palīdzību Daugavpils, Krāslavas, Rēzeknes, Preiļu un Ludzas rajonu vadītāji maz cer, tāpēc aicina problēmu risināšanā aktīvāk iesaistīties visus novada ļaudis.

Augustā Daugavpilī vai Rēzeknē paredzēta vēl viena līdzīga sanāksme, uz kuru tiks aicināta arī jaunā valdība, kā arī Saeimas deputāti, kuri mikstajos krēslos iesēdās, pateicoties Latgales vēlētāju balsīm.

L. Kirillova

— Onkuļi, kur ir mūsu smilšu kastes?

Sākšu ar faktu, ka šīs fotogrāfijas tapušas pirms gada. Pērn jūlija vidū redakcijā ieradās kāds astonešmitgadīgs vīrs. Preilietis, Rancāna ielas masīva iedzīvotājs. Viņam sāpēja sirds par to, ka mazmazdēliņam pagalmā nav kur spēlēties, jo smilšu kastes tukšas un salauztas. Sirmā vīra vārdos saklausījām patiesu sarūgtinājumu — ko mēs dienās varēsīm saņemt no saviem jauniešiem, ja kopš bērnu dienām esam viņus pametuši novārtā...

Tieši tad redakcijas fotokorespondents saņēma uzdevumu sagatavot ilustrācijas kritiskam rakstam par to, kāpēc Preiļu dome un pašvaldības uzņēmums «Saimnieks» nerūpējas par bērnu spēļu laukumu labiekārtošanu. Rakstu tā arī nesagatavojām, jo domē mums solīja, ka smiltis atvedīsot jau tuvākajā laikā, ka viss būšot kārtībā.

Ir pagājis gads. Šo pirmdien ar gadu vecajām fotogrāfijām rokā apbraucām visus bērnu spēļu laukumus, lai pārliecinātos, kas ir mainījies, jo vasaras sākumā dzīvojamo namu masīvos manīja rosā-

mies «Saimnieka» ļaudis. Tad nu ziniet — mainījies nav absolūti nekas. Ja nu vienīgi bedres smilšu kaudžu vietā kļuvušas vēl dziļākas, dēļi un balķēni vēl vairāk satrunējuši un izpuvuši, bet metāla šūpoļu un karuseļu konstrukcijas vēl nedrošākas.

Celtnieku ielas 12. namu nodeva ekspluatācijā 1990. gada decembrī. 1991. gada vasarā šīs mājas pagalmā ierīkotajam karuselim salūza metāla ass. Jūs domājat, ka kāds to ir salabojis? Nekā, salauztais karuselis turpat vien atrodas. Tikai bērni paliek bērni, viņi neliekas mierā un mēģina karuseli iekustināt. Reizēm viņiem tas izdodas. Stumjot pa zemi, izartas dziļas slīdes. Pēc lietus gāzēm karuselis atrodas ūdenī, taču bērnu azartu tas nemazina.

Līdzīga situācija ir arī citos masīvos. Bērnu spēļu laukumi jau nu noteikti nav tā svarīgākā un nozīmīgākā vieta, kur pilsētas tēviem vēltīt savu visdārgāko uzmanību. Domāju, ka viņu atbilde jau iepriekš zināma — pilsētai nav sava smilšu karjera, smiltis ir dārgas, naudas nav... Varbūt tādā gadījumā sameklēt sponsoru vai kādu labo onkuliti, kurš sagādātu smiltis un dēļus šūpolēm?

Lai kā to lietu groza, bērnu intereses mūsu pilsētā ir un paliek pēdējā vietā. Un tāpēc nav ko brīnīties, ka bērni, bezdarbībā nīkdami, meklē un arī atrod nodarbošanos, kas kaitē gan pašiem, gan apkārtnējiem. No turienes rodas izdauzītie stikli kāpņu telpu logos, aprakstītās, piedrozotās un piesplaudītās kāpņu telpas,

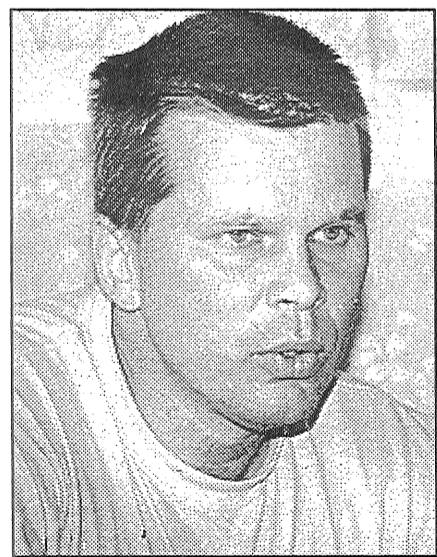

nolauztie kociņi apstādījumos un daudz kas cits.

Ko sēsiet, to arī pļausiet, cienījamie onkuļi un tantes Preiļu pilsētas domē!

L.Kirillova
J.Silicka foto

Medību sezona — visu gadu

Stāsta Līvānu virsmežniecības inženieris, medību speciālists Māris Bondars:

— Medību sezona sākas 1. aprīlī un arī beidzas 1. aprīlī nākamajā gadā. Ir jāievēro vienīgi atsevišķu dzīvnieku un putnu sugu riesta un mazuļu audzēšanas periodi.

Ir plēsīgie un tā saucamie kaitīgi dzīvnieki, kurus var iznīcināt jebkurā laikā — vilki, lapsas, jenotsuņi, klejojošie suņi un kaķi, vārnas, žagatas, kraukļi. Preiļu rajonā vilku ir stipri vairāk nekā vidēji Latvijā, sevišķi pēdējos divos gados. Lapsu arī daudz, par ko liecina zaķu un laukirbju skaita samazināšanās. Lapsu

medībām vajadzētu pievērst lielāku uzmanību. Tomēr mednieku kolektīvi par tām tikpat kā neinteresējas.

Lielo dzīvnieku medības sākas jau 15. jūnijā, bet no 15. jūlija lauksaimniecības kultūru postījumu vietās var šaut briežu govus un teļus, mežacūkas. Bet stīru kazas un kazlēnus — tikai pēc 1. septembra.

Šogad no 1. aprīļa nomedīts viens vilks, kurš saimniekam saplosīja divas aitas. Zvērs pieveikts gaidē, nākamajā vakarā pelēcis bija klāt pēc laupījuma atlikuma, un te viņu pārsteidza trāpīgs šāviens. Vilku medības vasarā ir grūtas, sevišķi Līvānu virsmežniecības teritorijā un tieši Preiļu rajonā, kur daudz lielu purvu, atmatās atstātu zemju. Purvi aizņem apmēram 40 procentus no mežu platības, daži masīvi pat trīs līdz piecus tūkstošus hektāru. Tajos šiem dzīvniekiem ērtas apmešanās vietas, netraucē cilvēki. Pēdējos gados vilku skaits nemainās un saglabājas ap 40. Par katru nošauto, neskatoties uz vecumu, virsmežniecība maksā prēmiju 75 latu apmērā. Atskaitot nodokļus, veiksmīgajam šāvējam paliek ap 56 latiem.

Aizvadītajā medību gadā nošauti 12 vilki, no tiem Preiļu rajona mežniecības 10. Rekordskaitlis bijis sasniegts pirms gadiem četriem, kad iznīcināti 23 vilki, bet parasti pa 10-15. Ar pelēciem profesionālāk nodarbojas virsmežniecības mednieku kolektīvs, arī līvānieši. Citi

vairāk paļaujas nejausām gadījumam. Ja, dzenot kādu medījumu, piemēram, mežacūkas ziemā, uz līnijas iznāk arī vilks, tad to pieveic. Ir jau arī fanātiķi, kuri uzliek ēsmu un gaida «ciemīņu», bet tas var nerādīties nedēļām ilgi vai vispār neatnākt.

Kādu reizi M.Bondars pats izmēģinājis šo metodi ar kritušu govī — gaidītais ieradies tikai sestajā naktī. Ne vienmēr vilks atgriežas arī pie paša nobeigtā dzīvnieka. Pirms gadiem saimniekam saplosīts brangs teļš, mednieki tā ķermeni novietojuši pie pelēcu takas. Izgaidījās velti. Divus mēnešus, spriežot pēc pēdām, vilki bija gājuši garām un neaiztikuši.

Vilku tēviņiem pēc pusmūža uz skausa apspalvojums kļūst garāks, ko nereti sauc par krēpēm. Tā nav īpaša pasuga, bet dzīvnieka brieduma pazīme.

Mūsu mežos neesot arī īpaši viltīgi vilku, kuri prot mednieku «aptīt ap pirkstu», aiziet no briesmām. Steķu silā gan kādu laiku uzturoties bars, kurš nebaidās no sarkanajiem karodziņiem, gaišā dienas laikā no mednieku aplenkuma aizbēg visa kompānija. No tās pēdējos gados izdevies nošaut kādu pāri. No pēdām sniegā redzams, ka bars piegājis aizžogojumam te vienā, te otrā vietā, līdz laidies prom.

1992. gada sausajā vasarā, kad mūsu pusē plosījās lieli mežu ugunsgrēki un dzēšanā piedalījās visi mežu darbinieki, Atašienes pusē dedzis kādus 450 hekt-

ārus liels masīvs. Kamēr mežzīne kopā ar citiem dzēsa liesmas, vilks no pagalma aiznesa aitu. Laikam droši zināja, ka saimnieces nav mājās. Aizpagājušās vasaras beigās tepat Turku pagastā cilvēki plikām rokām noķēra divus vilcēnus.

Tomēr mežā vai uz lauka notvertu dzīvnieku vai putnu mazuli nevajag nest uz mājām, sevišķi stīmēnus, jo nav viegli tos uzauzēt. Kad dzīvnieki sasniedz dzimumgatavību, miermīlīgie radījumi kļūst agresīvi un bīstami, bet brīvē palaisti — viegls laupījums plēsoņām, malu medniekiem. Pieraduši pie cilvēkiem, viņi nāk klāt, prasa maizi vai kādu kārumu, bet nesaņēmuši, var sanīknoties un uzbrukt. Tas, ka mazuļus atrodam vienus un nevarīgus, nenozīmē, ka vecāki viņus pametuši. Bet ja arī tā, tad daba pati visu noregulēs.

Aļņu skaits mūsu mežos pašlaik nav liels. Agrāk gan bijis vairāk. Piemēram, Līvānu virsmežniecības teritorijā 1994. gadā mitis kāds simts dzīvnieku. Pēdējos piecos gados nekas īpaši nav mainījies, medījumu limits ir mazliet lielāks par 20 procentiem no uzskaitītajiem.

Dzīvi lāči rajonā, pēc nostāstiem, manīti reti. Kādu redzējis ogotājs, laikam ienākušu no Daugavpils puses, bet drīz šis ciemiņš pazudis. Visbiežāk uzietas pēdas, ko varētu atstāt no Baltkrievijas un Igaunijas iekļūdušie ķepaini.

Turpinājums 6. lappusē.

Vārkavas pagasta ziņas

Pagasta iedzīvotāji nevēlas apvienoties

Vārkavas pagastā notika iedzīvotāju aptauja sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu. Izsniegtas 250 anketas, tās tika ienestas katrā mājā. Atpakaļ saņemtas 142 anketas.

Vārkaviešu uzskatu vienprātība visvairāk izpaudusies jautājumā par nepieciešamību apvienoties ar kādu no kaimiņu teritorijām. 83 anketās uz šo jautājumu saņemta noliedzoša atbilde. Tik kategorisks spriedums tomēr nav jautājumā par to, vai apvienoties ar kādu no kaimiņiem uzskata par iespējamu. Tas noliegts 62 anketās. Bet uz jautājumu, ar kādām pašvaldībām varētu apvienoties, izveidojot Vārkavas novadu, pagasta ļaudis devuši piekrišanu Upmalas pagastam. Nelielai iedzīvotāju daļai patīktu arī Rožkalnu pagasts, bet daži citi gribētu apvienoties ar Preiļu vai Sutru pagastu, vai arī Preiļu pilsētu.

Vārkaviešiem patīk savs pagasts, un jautājumā par dzīvi šajā pagastā lielākā daļa izvēlējusies šādas atbildes: «Mani daudz kas neapmierina, bet projām braukt ne- taisos», kā arī «Manā ģimenē es jūtos šeit labi un nevēlos aizbraukt no pagasta.» Tomēr sešās anketās vārkavieši informē: «Tiek apspriests jautājums par aizbraukšanu no pagasta» un «Pie pirmās izdevības no pagasta aizbraukšu».

Raksturojot apkārtējo vidi, to par klusu, skaistu, mierīgu atzīst vairāk par 50 atbilžu autori. Taču interesanti, ka 60 anketās vietējā vide tiek uzskatīta par sakohtu, bet gandrīz tikpat daudzās — 56 — par nesakohtu.

Vai pēdējos divos trīs gados ir mainījusies iepirkšanās spējas? 33 anketās atzīts, ka tās ievērojami uzlabojušās, 28 — ka ne- daudz uzlabojušās, 23 — nekas nav mainījies, 16 — drīzāk pasliktinājušās un septiņās anketās — iepirkšanās spējas ievērojami pasliktinājušās.

Vēl anketās pagasta iedzīvotāji atbildēja uz jautājumiem par brīvā laika un nedēļas nogales pavadīšanu. 41 anketas aizpildītājs uzskata, ka «man brīvā laika vispār nav», bet 58, ka «palieku mājās, jo nav vēlšanās kaut kur iet».

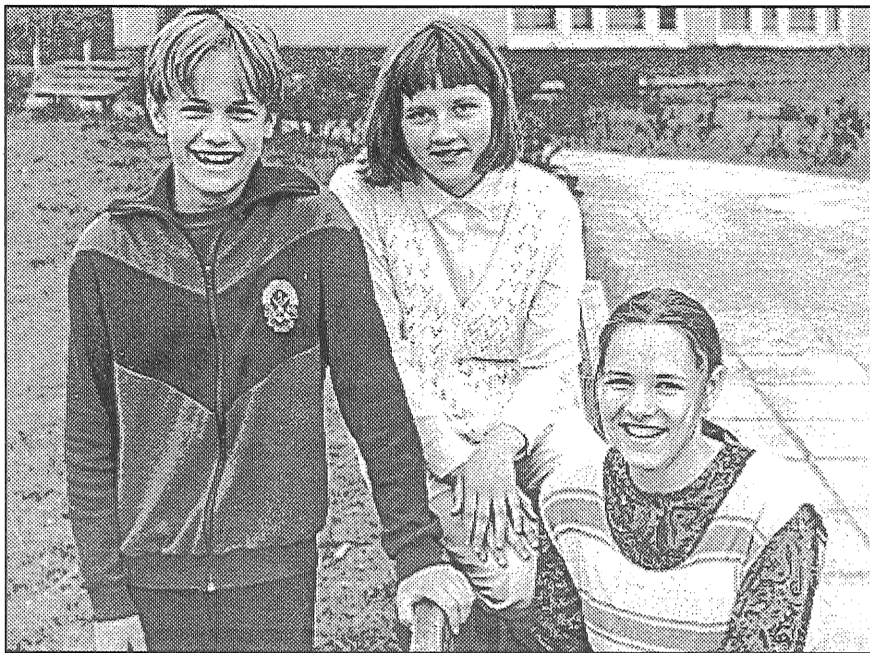
Anketās vārkavieši sniedza informāciju arī par saviem mājokļiem, zemes un meža izmantošanu, par ģimenes izdevumiem, par, viņuprāt, nozīmīgākajām vietām pagastā, par sniegtajiem pakalpojumiem. Visvairāk neapmierināto izrādījās par šādiem pakalpojumiem: telefonu sakari, atkritumu savākšana, ceļu stāvoklis, rūpniecisko un saimniecisko preču iegāde. Bet ailē «apmierina» visvairāk punktu savākuši pasts, ambulance, kapsēta, sabiedriskā kārtība un skola.

Kopumā ar aptaujas palīdzību galvenajos vilcienos noskaidroti pagasta iedzīvotāju uzskati un vajadzības.

Prēmē labākos skolēnus

Vārkavas pagastā jau trešo gadu pēc kārtas tika apbalvoti tie skolēni, kuri Vārkavas pamatskolu beidza ar labām un teicamām sekmēm. Tas tiek darīts, pat neraugoties uz to, ka skolēns ir no cita pagasta, ja vien viņš ir aizstāvējis skolas godu. Šogad pagasta prēmijas saņēma Kristīne Spūle un Eva Raudziņa. Ziņas par skolēniem, kuri varētu pretendēt uz pagasta prēmijām, iesniedz skola. Iepriekšējā mācību gadā nevienam absolventam nebija šādas sekmes, lai varētu saņemt šādu atzinību.

Diemžēl, kā atzina pagasta padomes priekšsēdētājs Artūrs Štagars, pagasta rocība par šauru, lai varētu padomāt par palīdzību arī studējošai jaunatnei un citiem pagasta jauniešiem, kas mācās ārpus savas pašvaldības. Daudz līdzekļu prasot pagasta mājas sakārtošana, kas turpinās jau trešo gadu.

● Atbilstoši Vārkavas pagasta padomes nolikumam divi Vārkavas pamatskolas absolventi saņēma pagasta prēmijas. Pirmā prēmija piešķirta Evai Raudziņai (no labās), bet otrā — Kristīnei Spūlei. Arī Kaspars Armans skolu beidza ar labām un teicamām zināšanām un, kā teica Vārkavas pamatskolas direktore Skaidrīte Medne, izvēlēties pretendētus pagasta divām prēmijām bija grūti. Tomēr Evai papildus punktus deva tas, ka viņa skolas godu aizstāvēja gan valsts, gan rajona mēroga olimpiādēs. J.Silicka foto

Pagastnamā ierīkotas šķērssienas un tapuši kabineti, un kaut arī rezultāts «nav tā, kā Eiropā», runājot Štagara vārdiem, svarīgi bijis remontā nodarbināt pašiem savus cilvēkus nevis aicināt firmas. Tādējādi iznācis lētāk, un bezdarbniekiem bijusi iespēja nopelnīt.

Tagad pagastnamā iekārtota zāle civilstāvokļa aktu reģistrācijai, pagasta padomes, Zemes dienesta, policijas iecirkņa inspektora kabinetā, bibliotēka, sagatavotas telpas ambulancei, kas līdz šim atradās privātpašumā esošās telpās. Jebkuram iedzīvotājam, ienākot pagastnamā, būs plašas iespējas nokārtot dažāda rakstura darīšanas.

— Vārkavas pagasts ir mazs, šeit dzīvo mazāk nekā 800 cilvēki, — teica Artūrs Štagars.

— Ar budžetā paredzētajām dotācijām mēs pašlaik esam sasnieguši tikai apmēram 1995.-1996. gada līmeni. Visos pēdējos gados naudiņa plānveidīgi ir atņemta, kaut arī pašvaldībai veicamo funkciju un pienākumu apjoms palielinājies.

Tomēr esam nodrošinājuši bērniem ērtu nokļūšanu uz skolu. Šim nolūkam pagasts iegādājās lietotu autobusu no slimnīcas. Dienā ar to tiek nobraukti 80-90 kilometri, jo skolēni tiek aizvesti arī uz Vārkavas vidusskolu Upmalas pagastā, kā arī savākti visi bērni no pagasta attālākajiem nostūriem. Skolēni tiek aizvesti arī uz olimpiādēm, kultūras pasākumiem Preiļos. Arī lauku bērniem ir kaut kas jāredz ārpus sava pagasta, jāievada plašākās sabiedriskajās norisēs. Pretējā gadījumā, pēc skolas pabeigšanas aizejot no pagasta, viņiem būs grūti asimilēties jaunajā vidē. Tas ir labi, ka viņi aiziet, jo pēc tam mēs varam gaidīt viņu atgriešanos. Neejot nekur, paliekot viņiem tepat, mēs nevaram cerēt uz pozitīvām pārmaiņām vietējā dzīvē.

Tomēr saskaitot visus izdevumus, ko prasa veca transporta līdzekļa ekspluatācijas izdevumi, kā arī vadoties no bērnu pārvadāšanas drošības viedokļa, šogad risinām jautājumu par jauna autobusa iegādi, — teica Artūrs Štagars.

Sadarbības padome

Vārkavas pagasts kopā ar Rožkalnu un Upmalas pagastiem nodibinājuši sadarbības padomi. Pēc rotācijas principa to vada Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa. Galvenais jautājums, ko pagasti risina, ir vienotas sociālās koncepcijas izstrāde visu triju pašvaldību robežās. Darbošanās sadarbības padomes ietvaros ir kā liela mācību stunda, kad pagasti var

mācīties viens no otra. Tiek veidots arī savs ceļu apsaimniekošanas fonds.

— Esmu pretinieks pagastu piespiedu apvienošanas idejai, — atzina Artūrs Štagars.

— Ja tās rezultātā tiek likvidēta kāda no pagastu padomēm, iedzīvotājiem līdz ar to tiek radītas problēmas, jo dažādu lietu kārtšanai viņiem jāmeko tālāks ceļa gabals. Vienmēr esmu uzskatījis, ka pagasta naudas aprītei jānotiek tā paša pagasta teritorijā, radot kādu darbību. Līdzko darbībai pietrūkst finansiāla seguma, iestājas tukšums.

Neatbalstu steigu, ar kādu pašlaik notiek administratīvi teritoriālā reforma. Vispirms jāstrādā pie reformas modeļa kā tāda, jāveic pētījumi un iedzīvotāju aptaujas. Kad iedzīvotāju aptauju sarīkojam Vārkavas pagastā, izrādījās, ka pārsvarā viņu nostāja pret reformu ir negatīva.

Kas interesē vārkaviešus?

■ Vēstule «Novadniekam»

«Novadnieka» redakcijā tika saņemta vēstule, kuras paraksts bija šāds: «Špūlis un daudzi citi Vārkavas iedzīvotāji». Vēstules rakstītājs ar avizes starpniecību vēlējas saņemt atbildes uz vairākiem jautājumiem. Viens no tiem: «Kādas amatalgas ir katram pagasta darbiniekam? Vai par halturēšanu darba laikā un stāvēšanu aiz veikala letes arī pienākas lielākas amatalgas?»

Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Artūrs Štagars piedāvāja ielūkoties algu maksājumu sarakstā, un tā vēstules autoru varam informēt, ka Vārkavas pagasta priekšsēdētāja alga ir 177 latu mēnesī. Viņa vietniekam paredzēta alga 141,60 latu, sekretārei — 105, grāmatvedei — 105, šoferim — 25, apkopējai — 50, dzimtsarakstu nodaļas vadītājai — 33, kluba vadītājai — 84, apkopējai — 50 un palīgstrādniekam — 57,60 latu. Bibliotēku vadītājam ir vienai 80, bet otrai 50 latu liela alga. Atņemot sociālo un algas nodokli, reāli saņemamās summas ir mazākas.

Bet par jautājuma otro daļu Artūrs Štagars teica, ka, acīmredzot, ar to domāta pagasta sekretāre, kas reizēm aizvietoja savu vīru veikalā aiz letes. Pagasta priekšsēdētājs to atzina kā turpmāk nepieļaujamu faktu.

«Halturēšanu darba laikā» Artūrs Štagars attiecināja uz sevi un piemējas zemes apstrādāšanu ar savu tehniku tiem iedzīvotājiem, kuriem nav traktoru.

«Kas tā par jaunu štata vienību, ko ieņem

Bitinas kundze, un kādu palīdzību pagasta iedzīvotāji var gaidīt no šīs darbinieces?»

Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Artūrs Štagars informēja, ka Aija Bitina pieņemtā darbā pagasta padomē par plānotāju sakarā ar administratīvi teritoriālo reformu. No valsts tiek piešķirta nauda, kas jāizlieto teritorijas attīstības plānošanai, un šim nolūkam vajadzīgs speciālists. Pagasta priekšsēdētājs vienmēr atbalsta viedokli, ka ar darbu pirmām kārtām jānodrošina savas pašvaldības ļaudis, tāpēc arī šajā amatā darbā pieņemta minētā darbiniece, kura iepriekš strādāja bibliotēkā. Viņai ir augstākā izglītība, pirms stāšanās pie jaunajiem pienākumiem beigti datoru un plānotāju kursi.

«Kādiem pirmās šķiras mantiniekiem Vārkavas pagastā par valsts budžeta līdzekļiem 1998. gadā un šogad ir izdarīta zemes robežu iemērišana un reģistrācija kadastru reģistrā par brīvu vai ar 50 procentu atlaidi?»

Valsts zemes dienesta kadastra inspektore Vārkavas pagastā Lūcija Armane informēja, ka 1998. gadā, kā tas likumā paredzēts, zemes iemērišana par brīvu notikusi nepamatoti politiski represētām personām, kā arī vienam pensionāram, pirmās šķiras mantiniekam. Šogad kādai personai zemes iemērišana par brīvu veikta sakarā ar apgabalieties spriedumu, kā arī vienai politiski represētai personai. Sākusies zemes iemērišana par brīvu tiem pirmās šķiras mantiniekiem, kas ir invalīdi. Kā informēja Lūcija Armane, reģistrācija kadastru reģistrā vispār notiek par brīvu, bet jāmaksā ir par kopēšanu un par ierakstu Zemesgrāmatā.

«Kad Vārkavas pagastā tiks ieviesta kārtība ar klejojošiem suņiem, jo bērni baidās iet uz skolu? Nepiesieti un savā vaļā skraida arī pagasta amatpersonu suņi.»

Vārkavas pagasta padomes deputāti ķērušies pie šī jautājuma risināšanas, un vienā no pēdējām padomes sēdēm pieņemts attiecīgs lēmums par suņu turēšanas kārtības ievērošanu.

«Gadu atpakaļ skolēniem kaut launags bija par brīvu, bet šogad tam vairs neesot līdzekļu...»

Uz šo vēstules autora pārmetumu Artūrs Štagars paskaidroja, ka nevar atļauties šādu izdevumus. 1100 latu gadā tiek iztērēti benzīnam, lai pagasta bērns bez maksas ar autobusu pārvadātu uz skolu un atpakaļ uz mājām. 500 latu ik gadus tiek piešķirti mācību grāmatu iegādei. Līdzekļi skolai tiek doti mājturības, amatu, ķīmijas mācību līdzekļu, sporta inventāra, virtuves inventāra iegādei, dāvanu paciņām Ziemassvētkos un citām skolas saimnieciskajām vajadzībām. Bez tam pašvaldība ar 20 latiem piedalās pagasta iedzīvotāju medicīniskajā apdrošināšanā, līdz 20 latiem gadā sedz izdevumus par ārstēšanos slimnīcā.

Padomes priekšsēdētājs pauda arī uzskatu, ka pašvaldībai nav jāuzņemas pilna atbildība par bērniem, viņu skološanu un ēdināšanu. Atbildīgiem jābūt arī vecākiem, teica Artūrs Štagars, citādi radīsies tāda cilvēku šķira, kura visu laiku gaidīs, ka viņiem kaut ko iedos.

□□□

Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Artūrs Štagars aicināja savus iedzīvotājus biežāk iegriezties pagasta padomē un noskaidrot visus jautājumus, kas viņus interesē. Atgādināja, ka uz ikvienu jautājumu, arī uz tiem, kas bija minēti vēstulē, atbildes saņemamas pagasta padomē. Katrs iedzīvotājs var piedalīties arī pagasta padomes sēdē, pieprasīt izrakstu no ikviena lēmuma un citu informāciju atbilstoši likumdošanai. Ir jābūt aktīvākiem un vairāk jāapmeklē dažādi vietēja mēroga pasākumi. Martā notikušajā informatīvajā dienā, kad Vārkavā ieradās arī rajona padomes darbinieki, klātesošajiem tika izdalītas pagasta padomes darbinieku algu sarakstu kopijas.

L.Rancāne

Ceļu satiksmes negadījumu skaits rajonā pieaug

Pēdējo divu nedēļu laikā Preiļu rajonā notikusi virkne smagu ceļu satiksmes negadījumu, kuru rezultātā ir gan cietušie, gan bojā gājušie. Avāriju iemesls ir ievērojama atļautā ātruma pārsniegšana, kā arī braukšana dzērumā, situāciju «Novadniekam» komentēja Preiļu rajona policijas ceļu policijas izziņas inspektors Jānis Lozda.

Pusgada statistika liecina, ka rajonā reģistrēti 3308 dažādi ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi. 2107 administratīvie protokoli sastādīti par atļautā ātruma pārsniegšanu. Sešos mēnešos notikušas 86 tā sauktās sīkās avārijas, kuru rezultātā cilvēki nav cietuši, bet ir radušies tikai materiālie zaudējumi. Notiku-

šas 27 avārijas, kuru rezultātā cietuši cilvēki. Šajos negadījumos bojā gājuši 4, bet dažāda smaguma traumas guvuši 36. 17 gadījumos pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt kriminālietu, jo starp pusēm panākts izlīgums.

Pusgada laikā sastādīts 101 administratīvais protokols tiem vadītājiem, kuri aizturēti bez civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polises. 125 autovadītāji aizturēti pie stūres bez vadītāja apliecības. 49 vadītāji braukuši bez tiesībām alkohola reibumā. Ar vadītāja tiesībām, bet dzērumā braucis 131 transporta līdzekļa vadītājs. 13 gadījumos vainīgie šoferi ceļu satiksmes negadījuma vietu atstājuši. Par dažādiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sodīti arī 28 gājēji un velosipēdisti. 3 gadījumos vadītāji sodīti par to, ka nav ievērojuši luk-

sofora signālus, bet 2 gadījumos — dzelzceļa pārbrauktuves šķērsošanas noteikumus.

Jaunas vēsmas autovadītājiem ienesis jaunais Krimināllikums, kura 21. nodaļa veltīta noziedzīgiem nodarījumiem pret satiksmes drošību. Kā uzsvēra ceļu policijas izziņas inspektors Jānis Lozda, likumi kļuvuši bargāki ne tikai pret satiksmes negadījumu tiešajiem vaininiekiem, bet arī tiem, kuri pieļāvuši, ka pie automobiļa stūres sēstas cilvēks alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo un citu apreibinošu vielu iedarbībā.

Ceļu satiksmes drošības direkcija sadarbībā ar Latvijas tālruni no 19. līdz 23. jūlijam lielākajās pilsētās organizē «Piekļābības nedēļu». Šķiet, ka tāda derētu arī Preiļu rajonā.

L.Kirillova

POLICIJAS ZIŅAS (12. — 18. jūlijs)

12. jūlijā Vjačeslavs P. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Liepu ielā 1. Izteikts oficiāls brīdinājums.

12. jūlijā Edgars P. konstatēja, ka no viņam piederošā pagrabā Preiļos, Kooperatīva ielā 2 pazudis velosipēds. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

12. jūlijā Valentīns K. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Rēzeknes ielā 36. Sastādīts administratīvais protokols.

13. jūlijā Preiļos pie pilsētas tirgus Antonam V. nozaga motociklu «Minsk». Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

13. jūlijā Vitālijs O. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Galēnu pagasta Marinskos. Sastādīts administratīvais protokols.

13. jūlijā Līvānos, Baznīcas un Daugavpils ielu krustojumā velosipēdisti Vitālijs J., izdarot kreiso pagrieziena, nepalaida garām pa galveno ceļu braucošo automašīnu Mazda 626, kuru vadīja Tatjana L. Notika sadursme. Sastādīts administratīvais protokols.

13. jūlijā Jānis K. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Kooperatīva ielā 2. Sastādīts administratīvais protokols.

13. jūlijā Rušonas pagasta Santos aizdegās kravas automašīna GAZ-51, kura pieder Vladislavam D. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

13. jūlijā Laimonis V. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Kosmonautu ielā 25. Sastādīts administratīvais protokols.

14. jūlijā Ēvalds P. sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Saules ielā 24. Izteikts oficiāls brīdinājums.

14. jūlijā ceļa Rīga — Daugavpils 167. kilometrā automašīnas Ford Escort vadītāja Irina A. (Jelgavas iedzīvotāja) neizvēlējās pareizu braukšanas ātrumu, iebrauca grāvī un apgāzās. Bojāta automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

15. jūlijā Nikolajs K. sarīkoja ģimenes skandālu Aglonas pagasta Rutuļos. Sastādīts administratīvais protokols.

15. jūlijā Saunas pagasta Prikulošos nodega Arturam P. piederošā vasaras virtuve. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

15. jūlijā Dainis M. sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Celnieku ielā 10. Sastādīts administratīvais protokols.

15. jūlijā no veikala «FAZ», kas atrodas Rušonas pagasta Baškos, izdarīta pārtikas produktu zādzība. Vainīgās personas noskaidrotas, ierosināta kriminālieta.

15. jūlijā Jozefs D. izdarīja huligāniskas darbības Rušonas pagasta padomes telpās. Sastādīts administratīvais protokols.

16. jūlijā Līvānos, Krustpils ielas 14. nama pagalmā automašīnas Ford Sierra vadītājs Māris K. ietriecās stāvošā automašīnā Honda Civic, kura pieder Veltai V., un no notikuma vietas aizbrauca. Cietušo nav, bojāta automašīna. Sastādīts administratīvais protokols.

16. jūlijā ceļa Rožupe — Rudzāti — Varakļāni 4. kilometrā automašīnas VAZ 2103 vadītājs Andris K. notrieca gājēju Edmundu Č., kurš ar traumām nogādāts Preiļu slimnīcā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

16. jūlijā ceļa Veiguri — Zundāni 2. kilometrā notika sadursme starp VW Golf, kuru vadīja Gita G., un VW Passat, kuru vadīja Aldis U. Cietušo nav, bojāta automašīna. Sastādīts administratīvais protokols.

16. jūlijā ceļa Krāslava — Madona 90. kilometrā motocikla Jawa-350 vadītājs Valters V. netika galā ar sava braucamrīka vadību, uzbrauca uz akmens un apgāzās. Vadītājs nogādāts Preiļu slimnīcā.

17. jūlijā Līvānos uz Rīgas ielas Krievijas iedzīvotājs Viktors S., braucot atpakaļgaitā ar automašīnu VW Passat, uzbrauca elektrolīnijas stabam. Bojāta tikai automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

17. jūlijā Jersikas pagasta Upeniekos automašīnas Ford Sierra vadītājs Ivars S., alkohola reibumā izbraucot no mājas pagalma, nepalaida garām braucošo motociklu Jawa-350, kuru vadīja Rodrigo K. Motociklists ar traumām nogādāts Līvānu slimnīcā. Notiek izmeklēšana.

18. jūlijā Grigorijis L. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Silajāņu pagasta Nalobņā. Sastādīts administratīvais protokols.

18. jūlijā Staņislavs Š. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības Preiļu pagasta Otrajos Blūzmos. Sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas nodaļas informācija

Medību sezona — visu gadu

Sākums 4. lappusei.

Latvijā uzskaitē gadā parādās kāds desmits šo dzīvnieku. Tuvākais mums pastāvīgais iemītnieks reģistrēts viņpus Daugavas — Zasas mežniecībā. Tie, kuri staigā apkārt, ir vientuļnieki, viņi nespēj radīt ģimeni un aizklīst lielos attālumos.

Rajonā pastāvīga lūšu populācija nav reģistrēta. Ārkārtīgi reti arī gadījumi, kad kāds no viņiem ieklīst no pierobežām, Daugavpils, Rēzeknes vai Madonas rajoniem. Tie drīz aiziet atpakaļ. Konsultējoties ar zinātniekiem, speciālistiem, secinājām, ka izskaidrojums tam varētu būt lielais vilku blīvums, kas meža kaķiem stipri konkurenti attiecībā uz barības bāzi. Nav tiesa, ka šie dzīvnieki uzbrūk no koka. Tajā viņi ierāpjas briesmu brīdī vai kādu reizi atpūsties. Savu upuri lūši gaida slēpnī, cenšas piezagties pēc iespējas tuvu, tad īsā distancē attūsta lielu ātrumu un panāk. Vismīļākais medījums tiem stīmas.

Diezgan daudz mūsu mežos āpšu, tie nekādu īpašu ļaunumu nenodara. Pēdējos gados populācijā nav vērojama skaita krasa svārstīšanās, un arī medībām tiek atvēlēts optimāls daudzums. Tas pats attiecināms uz bebrim, kuri Latvijā ievesti jau pirmās republikas laikā. To lielākie «nedarbi» ir mežu pārpurvošana (valsts mežos divās un privātajos — piecās vietās, bet platības nav tik lielas, lai uztrauktos). Pašlaik bebru skaits sasniedzis savu bioloģisko ietilpību. Agrāk bebrus ķēra ar slazdiem (tā sauktajiem «žokļi»), tagad atļauta šaušana un medības ar suņiem. Nejausi bebru slazdos gadās noķert ūdrus.

Tikpat kā nemedī sīkākos dzīvnieciņus un laikam tāpēc, ka vairs nav modes uz to kažokādām. Caunu, vāveru, ūdeļu savairojies stipri daudz, tas kaitē pīļu populācijai, iznīdē citus sīkos dzīvnieciņus. Ne tuvu netiek izmantotas paredzētās licences. Ar ādu apstrādi problēmu nav — Latgalē vēl darbojas ģērētavas.

Bebra ķeršanas licence maksā tikai 20 santīmus plus valsts nodeva. Nav dārgas arī citu sīkmedījumu licences. Piemēram, aļņa licence maksā 25 latus, plus PVN un valsts nodeva, kopā 35 lati. Par briežu bulli jāmaksā 25 lati. Teritoriju nomas maksas gadā katram kolektīva biedram ir ap 10-15 latiem. Slēdzot līgumus un apstiprinot apsaimniekošanas

Meža dzīvnieku skaits 1999. gada 1. martā mežniecībās:

	Krustpils	Atašienes	Līvānu	Preiļu	Aglonas	Jersikas
Aļņu buļļi	19	15	16	18	10	7
govis	22	17	11	28	15	7
teļi	11	12	11	16	13	5
Briežu buļļi	37	4	2	15	1	10
govis	53	5	3	16	4	12
teļi	26	3	2	13	2	7
Stīmu āži	231	156	94	169	101	91
kazas	264	205	109	237	181	104
Mežacūkas	91	53	72	84	32	40
Vilki	4	9	10	11	0	4
Lūši	1	1	0	0	0	0
Lapsas	227	125	164	265	161	62
Zaķi pelēkie	255	114	104	179	157	74
baltie	95	64	75	83	84	25
Bebri	185	138	112	153	130	99
Ūdri	69	22	25	37	96	19
Jenotsuņi	61	82	46	128	104	30
Caunas	169	61	41	117	88	52
Āpši	47	22	12	73	43	18
Vāveres	151	110	96	159	144	44
Ūdeles	190	59	39	79	130	20
Ondatras	44	36	26	64	133	28

Iepriekšējā sezonā nomedīti:

Aļņi	9	5	5	11	7	4
Staltbrieži	14	2	0	2	0	1
Stīmas	59	35	23	46	29	22
Mežacūkas	19	4	15	15	5	7
Bebri	0	0	0	0	0	0

Pieļaujama medījamo dzīvnieku skaits 1999./2000. gada medību sezonā:

Aļņi pieaugušie	8	7	6	9	6	3
teļi	2	2	2	3	2	1
Staltbriežu buļļi	6	1	0	3	0	2
govis	6	1	1	4	1	2
teļi	6	1	0	2	0	2
Stīmu āži	25	18	11	21	14	10
Stīmu āži vai kazas	50	36	20	40	28	20
Mežacūkas	36	20	28	33	12	16
Bebri	37	28	23	30	26	20

projektus, tiek paredzēts biotehnisko pasākumu minimums, kas jāveic. Un tas ir mednieku pašu interesēs.

Stipri pārspīlētas ir ziņas par lapsu viltību. Sadzirdot peles pikstienu, tās dodas meklējumos, maz domājot par savu drošību. To izmanto mednieki, lai pievilinātu. M.Bondars, sēdēdams luktā (koka zaros ierīkots slēpnis) un gaidīdams mežacūkas, nopļautā pļavā pamanījis lapsu. Sācis atdarināt peles pikstienus un rudaste droši nākusi klāt, pat mēģinājusi uzrāpties pie viņa pa liko stumbru. Šo pievilināšanas veidu sauc par piepīkstēšanu un tas ir efektīvs paņēmiens. Aizvadītajā ziemā M.Bondara trofejās bijušas 34 lapsas.

Pēdējos gados mazumā gājis lauku irbju skaits, tur lielā mērā vainojamas lapsas. Sloku medību laiks ir pavasaros, kad tās riesto un vieglāk nošaujamas pārlidojumu vietās. Iespējams, jau ar nākamā pavasari sloku medības būs liegtas. Latvijā katru gadu nošauj kādus desmit tūkstošus sloku, turpretī ziemošanas vie-

tās — Itālijas un Francijas dienvidos — 2,5 miljonus.

Rajonā lielākā vai mazākā mērā aktīvi darbojas ap 1000 mednieku, kuri apvienojušies četros kolektīvos. Bāzes nav, domā uzbūvēt šautuvi, bet tam vajadzīgi līdzekļi. Projekts izgatavots, piemērota vieta atrasta Steķu pusē, kur dzīvo mežsargs un varēs bāzi pieskatīt. Mūsu medniekiem īpašs formas tērps netiek prasīts, bet dzinējiem jāuzvelk spilgtas krāsas krekli, lai var pamanīt iztālēm.

Medības visā pasaulē ir dārgs prieks. Tās pārvēršas par izredzēto sportu, izklaidi, ne tikai dzišanas pēc viena otra gaļas kilograma.

Viss maksā naudu: ierocis, municija, licence, degviela braukšanai un tamlīdzīgi. Laba medību dzinēja suņa, bez kura mednieks ir kā bez rokām, kučēna iegāde vērtā ap pus-simta latu. Suns nopietni jāmaca, jāskolo, jo savādāk pēddzīns neiznāks. Jūtams šādu suņu trūkums, sevišķi to, kas varētu «strādāt uz asinspēdu» — pa asiņu sliedi atrast ievainotu dzīvnieku, lai cik tālu aizgājis. Tādi suņi cienā Dānijā, esot pat īsti rekordisti, pa asiņu pēdām varot iet līdz divām diennaktīm. Tos Dānijā var arī iznomāt. Pie mums iecienītākas ir Krievu — Eiropas laikas, mazāk Rietumsibirijas laikas, kas ir universāli suņi. Tikpat kā netiek praktizēta alās mītošu dzīvnieku izdzīšana ar suņiem, piemēram, foksterjeriem. Plēsīgo zvēru ķeršanā var pielietot lamatas, bet nedrīkst ierīkot ķerambedres, izmantot tiklus, saindētu esmu.

Latvijā ar trakumsērgu mežu pārnadzi saslīgst reti, lielāko tiesu pārnēsātāji ir lapsas un jenotsuņi. Mežacūkas 1990.-1992. gadā stipri slimoja ar mēri, kas pie mums ticis ievazāts no Polijas un Lietuvas, gāja bojā 70 procenti mežacūku. Vilnis sasniedza Ziemeļvidzemi un apstājās — tur pašlaik jau vairāk šo dzīvnieku. Skaits pamazām atjaunojas, sadarbībā ar veterināro dienestu iesākta dzīvnieku vakcinācija.

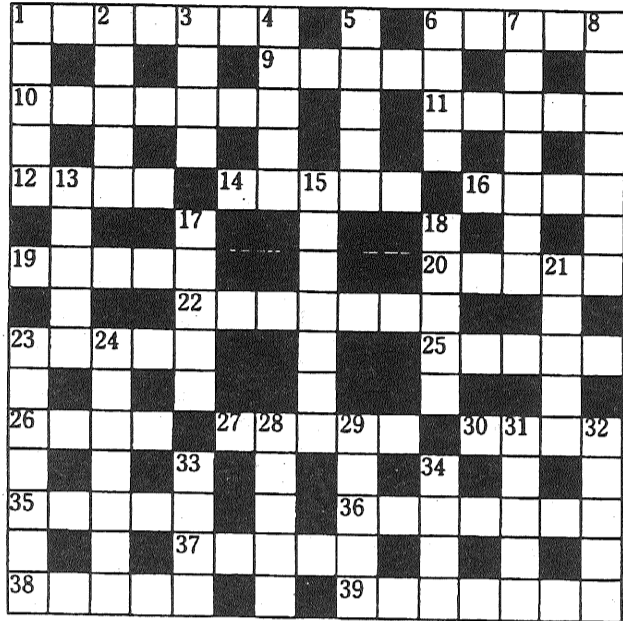
Pierakstīja A.Rancāns
J.Silicka foto

Krustvārdu mīklu konkurss

- Krustvārdu mīklas var risināt visa gada garumā, t. i. līdz 1999. gada decembrim.
- Par katru pareizi atrisinātu mīklu saņemsi 1 punktu.
- Ja būsiet pareizi atrisinājuši trīs krustvārdu mīklas pēc kārtas, tātad ieguvuši 3 punktus, varēsiet piedalīties balvas izlozē.
- Atbildes gaidīsim «Novadnieka» redakcijā, Aglonas ielā 1, Preiļos, LV 5300, līdz 9. augustam. Atrisinājumam jābūt ierakstītam «Novadnieka» krustvārdu mīklas maketā un atsevišķi uz lapas.
- Lai jums labi veicas!

13. mīkla

Horizontāli: 1. Suņu šķirne. 6. Alterācijas zīme mūzikā. 9. Tauta Dagestānā. 10. Pietiekami. 11. Īrēt. 12. Ir dzirdams. 14. Saules sistēmas planēta. 16. Pilsēta Komi. 19. Ārzemju automobiļu marka. 20. Līdzekļi un paņēmieni, ar ko slēpj īstenību (pām.). 22. Līcis, arī pussala pie Dzeltenās jūras. 23. Norobežota sienas vai griestu daļa, ko aizpilda gleznojums vai cilnis. 25. Izmiris mājas govš priekštecis. 26. Kādas Dienvidāzijas valsts galvaspilsēta. 27. Īsa jautra satura izrāde. 30. Vajējas krāsnis metālu kausēšanai. 35. Gaujas pieteka. 36. Pārlietu lolot. 37. Izejviela maizes cepšanai. 38. Rīta blāzma. 39. Harmonija.

Vertikāli: 1. Kāju daļas. 2. Laikraksts Latvijā. 3. Kaite. 4. Populāra franču rakstniece (1804-1876). 5. Lītera. 6. Spēka mērvienība (CGS sistēmā). 7. Tēls m/f «Vella kalpi». 8. Žogmale. 13. Naudas vienība vairākās Eiropas valstīs. 15. Panātru dzimtas lakstaugs. 17. Vienmērīgi iet. 18. Vījotbūvētājs, Stradivāri skolotājs. 21. Dziļa rievās veida ieplaka, kas radusies, ūdenim šķīdinot kaļķakmens virsu. 23. Apģērba gabals. 24. Dusmas. 28. Vārds vai vārdu savienojums, kura morfoloģiskā vai semantiskā struktūra veidota pēc citas valodas parauga. 29. Pļāpāšana, jautra, viegla sarunāšanās. 31. Slavenas latviešu rakstniece (1897-1978), literatūrzinātniece, filoloģijas doktores vārds. 32. Senindiešu literatūras žanrs. 33. Līdzeklis dzīvnieku pievilināšanai. 34. Cilvēku un dzīvnieku ekto-parazīti.

Sastādīja D.Strole (Liepājā)

30. jūnijā publicētās krustvārdu mīklas atrisinājums

Horizontāli: 1. Romāni. 4. Blīves. 10. Bolīvars. 11. Pārvalki. 13. Irma. 14. Kaupers. 15. Komi. 18. Andi. 19. Ūdrs. 20. Efiēde. 22. Atkal. 23. Mitra. 27. Vilks. 28. Kilo. 29. Acis. 33. Īver. 34. Grūsnas. 35. Vasa. 38. Leopardi. 39. Kreimene. 40. Svešas. 41. Kibeļe.

Vertikāli: 1. Rublis. 2. Melomāns. 3. Ņīva. 5. Līvs. 6. Valgunde. 7. Sainis. 8. Kreatūras. 9. Sābri. 12. Opera. 16. Mistika. 17. Stīmas. 21. Dinozauri. 24. Čičerone. 25. Liesa. 26. Mirabele. 30. Stalts. 31. Prado. 32. Kamene. 36. Raja. 37. Piti.

Trīs krustvārdu mīklas pēc kārtas pareizi atrisinājis
A.Nikitovs no Livānietiem.
Tālrunis: 22059.

Anekdotas

Vīri uz pagīrām dalās savos dzēruma piedzīvojumos.

— Eju, eju, te pēkšņi — bāc! — degunradzis gāz man pa dibenu! Es gar zemi! Pieceļos, paeju dažus soļus, atkal — bāc! Alnis ar ragiem man pa dibenu. Es gar zemi! Pieceļos, nepagūstu ne dažus soļus paspēt, atkal — bāc! man pa dibenu rakete...

Klausītājs nenociešas:

— Paklau, var jau muldēt, bet ne tik briesmīgi! Lai nu būtu tie zvēri, bet rakete...

— Netici? Paprasi tam vīreļim, kurš to karuseli sargā!

● Policists mēģina apturēt ar milzīgu ātrumu braucošu motociklistu, taču tas paspēj izsprukt. Viņa vietā apstājas sagrabējuša žiģuļa vadītājs, kuram līcis, ka policists grib apturēt viņu. Policists pienāk pie auto, lai atvainotos par pārpratumu.

Vadītājs: — Eh, es taču tiesības aizmirsi mājās!

Sieva: — Neklausieties viņā, policista kungs! Viņš dzērumā visādas mulķības var sarunāt!

Aizmugurē sēdošā sievasmāte saķer galvu: — Es jau jutu, ka ar to zagto mašīnu mēs tālu netiksim!

Atveras bagāžnieka vāks, no tā parādās tumša galva ar sprogainiem matiem: — Kas? Vai tad mana jau robežu pārbraukt?

● — Tiesneša kungs, es atzīstu, ka tiešām biju nometis ceļos uz šosejas, bet tas taču nepierāda, ka es bija pilnā.

— Kā tad jūs izskaidrosiet to, kādēļ mēģinājāt sarullēt un iebāzt bagāžniekā balto ceļa apzīmējuma līniju?

● Autobuss stāv pieturā. Šoferis izvelk no azotes pudeli un jautā pasažieriem:

— Vai vēl kāds piedalīsies? Visi klusē. Šoferis iedzer, uzpīpē.

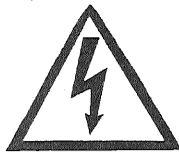
— Vai vēl kāds piedalīsies? Atkal tas pats. Vadītājs ierauj atkal, uzvelk motociklista ķiveri un noklīdzas:

— Nu, nāvinieki, braucam!

● Trīs mednieki lielās: — Es sāvu zaķi — viena skrots pa labi, viena pa kreisi, zaķis lejā.

Otrs: — Es šauju cūku — viena skrots pa labi, otra — pa kreisi, cūka gar zemi!

Trešais: — Bet es šauju vārnu, kas sēž uz elektrības vada, — vārna pa labi, skrotis pa kreisi, elektrīks gar zemi!

Mūsu bērnu drošībai

Vasara ir pašā pilnbriedā, skolās ir brīvdienas, ielas un pagalmi pilni ar lielākiem un mazākiem bērniem. Ir steidzami darbi sienu pļāvā, sākas labības pļaujas laiks un lielajā aizņemībā bieži atstājam bērnu savās gaitās. Siltās vasaras dienas vilināt vilina arī — saules pielīkušajos laukos, pļāvās un pilsētas ielās. Ikdienā reti padomājam par to, vai mūsu bērni ir drošībā tad, kad neesam viņiem līdzās. Taču tas, izrādās, ir ļoti svarīgi.

Šovasar lielais karstums mijas ar tikpat lieliem un iespaidīgiem negaisiem, pat stihiskām vētrām, kuru sekas iepriekš nav prognozējamas. Vētru postījumi nereti nodara arī smagus bojājumus elektrības padeves sistēmās. Bieži krītošie kokki pārrauj gaisvadu līnijas un paiet zināms laiks, kamēr ierodas speciālisti, kas spējīgi kļūmi novērst. Tādēļ tieši vecāku uzdevums ir brīdināt bērnu par draudošajām briesmām. Svarīgi ir jau iztālēm pamanīt un, galvenais, pazīt dzelteno trīsstūrveida zīmi ar melno apmali un melnu zibeni vidū, kas vienmēr brīdina par elektrobīstamību un draudiem dzīvībai. Elektrību nevar ne redzēt, ne sadzirdēt, to var tikai sajūst pieskaroties, taču tad var izrādīties jau par vēlu. Lai tā nenotiktu, ir jāatceras, ka NEDRĪKST:

▼ spēlējies zem gaisvadu līnijām, laist pūkus un balonus, sviest jebkādas priekš-

metus uz elektrības vadiem;

▼ bojāt ielu elektriskā apgaismojuma spuldzes, izolatorus un elektroiekārtas;

▼ atvērt elektrisko sadales un transformatoru apakšstacijas durvis, kāpt līniju balstos, ieiet aiz elektroiekārtu drošības aizsargojumiem un izmantot tās par rotaļu vietām. Nāvējoši bīstami ir ne tikai pieskarties, bet arī tuvojies pārrautam gaisvada līnijas vadam, kas nokritis uz zemes tuvāk par 5-8 m zemsprieguma līnijās un tuvāk par 20-30 m augstsprieguma līnijās.

Ja tomēr nelaime ir notikusi un cilvēks ir cietis no elektriskās strāvas iedarbības, pieaugušajam jācenšas ātri, neapdraudot sevi, atbrīvot cietušo, atslēdzot spriegumu, atvelkot cietušo ar sausu kokku, aiz sausām drēbēm vai ar elektroizolējoša materiāla palīdzību, un nekavējoties jāizsauc ātrā palīdzība. Rīkojoties ātri, ir iespējams glābt cietušā dzīvību. Par katru elektroiekārtu vai līniju bojājumu, kas var apdraudēt dzīvību, nekavējoties jāziņo Latveņergo darbiniekiem. Vissvarīgākais ir apzināties, ka mūsu bērnu veselība un dzīvība šajā gadījumā ir mūsu pašu rokās. Ieklausīsimies informācijā, runāsim ar bērniem un dzīvosim tā, lai vasaras brīvdienas mums atnestu tikai patīkamus pārsteigumus un skaistu rudeni.

Materiālu sagatavoja G.Kraukle

Izvēlei: tikls ar zivīm vai makšķerkāts

Kad vasara laukos ir plašā plaukumā, kad darbs dzen darbu, laikam gan nav izdevīgākais laiks rosināt lauku cilvēkus domāt par nopietnām lietām.

Tomēr atļaušos aicināt jūs uz sarunu par ģimenes vietu sabiedrībā, īpaši par to, kāds atbalsts no valsts ir nepieciešams ģimenei ar bērniem.

Ģimenes prieks un raizes

Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta 1998. gada pētījuma rezultāti liecina: katrs bērns ģimenē vidēji samazina ienākumu uz vienu ģimenes locekli par 8 līdz 10 latiem. Zem Labklājības ministrijas (LM) aprēķinātā krīzes iztikas minimuma (1998. gada jūnijā — Ls 56,23) dzīvo 90% ģimeņu, kurās aug trīs un vairāk bērnu, 78% ģimeņu ar diviem bērniem un 70% ģimeņu ar vienu bērnu. Ģimenēs ar trim un vairāk bērniem pašlaik valstī dzīvo apmēram 200000 bērnu, t. i., astoņi procenti no valsts iedzīvotājiem.

Lielāko ienākumu daļu vecāki diemžēl tērē, rūpējoties par bērnu fizisko izdzīvošanu — uzturu, apģērbu, mājokli. Ģimenēs, kur ir abi vecāki, šim vajadzībām tērē 72% no ģimenes ienākumiem, ģimenēs ar vienu no vecākiem — 75% no ienākumiem. Tādā situācijā nepietiek līdzekļu bērnu izglītībai, viņu prasmju un talantu izkopšanai.

Demokrātisku praksi arī Latvijā

Kolēģi Labklājības ministrijā (Sociālās apdrošināšanas, Sociālās palīdzības un ārstniecības departamentā) šogad strādā pie likumprojekta «Par valsts atbalstu ģimenēm ar bērniem» sagatavošanas. Rietumu demokrātiskās valstīs, kur sociālos likumus pieņem reti un grozījumus tajos izdara ļoti uzmanīgi, ir parasts, ka pirms likuma uzrakstīšanas tā lietderību ilgi apspriež sabiedrībā. Latvijā šādas demokrātiskas prakses līdz šim nav bijis.

Saeimas deputāts Vladimirs Makarovs ir nolēmis aicināt sabiedrību — vecākus, vecvecākus, skolotājus, žurnālistus, garīdzniekus, sabiedrisko organizāciju dalībniekus — izteikt savas domas par dažādiem valsts un pašvaldību atbalsta veidiem, ko varētu saņemt ģimene ar bērniem.

Domu rosināšanai

Pēc LM lūguma socioloģisko pētījumu firma «Latvijas fakti» veic sabiedrisko aptauju ģimenēs. Jautājumus domu rosināšanai piedāvājam arī jūsu laikraksta lasītājiem.

Valsts atbalsts ģimenēm ar bērniem ir nepieciešams:

● izglītības pieejamībai (arī pašvaldību atbalsts transporta nodrošināšanai ceļam uz skolu, brīvpusdienas u. c.); ● darba vietu izveidošanai jauniešiem bez profesijas; ● studiju kredīšanai augstākās izglītības iegūšanai; valsts un pašvaldību naudiskajam pabalstam; ● hipotekārai kredīšanai mājokļa un dzīvokļu celšanai un pārbūvei; ● atvieglojumiem veselības aprūpes pakalpojumu un medikamentu izmantošanai mātes un bērna ārstēšanai; citām vajadzībām.

Jārūnā daudz un visur

No pieredzes zinām: ja sabiedrību patiesi ir ieinteresējusi kāda problēma, par to runā visur un daudz, ir panākts rezultāts. Tā tas bija pagājušajā gadā, kad gan ministrija, gan mediķi un pacienti un beidzot arī politiķi runāja par trūcīgo veselības aprūpes valsts budžetu. Rezultātā Saeima divkārt nobalsoja par veselības budžeta kaut nelielu, bet palielināšanu.

Tuvojas nākamā gada valsts budžeta projekta apspriešana. Vajadzības būs valsts aizsardzībai, iekšlietām un daudzām citām nozarēm. Bet kas ir valsts un sabiedrība bez gudriem un veselīgiem bērniem? Vai tā nav valsts bez nākotnes?

I.Baumane,
Labklājības ministrijas
preses sekretāre

Šodien vārdadienu svin — Meldra, Meldris, Melisa.
22. jūlijā — Marija, Marika, Marina.
23. jūlijā — Magda, Magone, Mērija.

Šonedēļ
Aizkalnes pagastā
 50 gadi Voldemāram Sondoram 20. jūlijā, 55 gadi Antonam Kurmim 25. jūlijā, 70 gadi Marijai Kručānei 21. jūlijā.
Galēnu pagastā
 50 gadi Annai Tumānei 19. jūlijā.
Jersikas pagastā
 94 gadi Lūcijai Vucinai 24. jūlijā, 96 gadi Annai Urbānei 22. jūlijā.
Preiļu pagastā
 65 gadi Marijai Petrovai 25. jūlijā, 70 gadi Reginai Kotānei 22. jūlijā.
Riebiņu pagastā
 50 gadi Jānim Cišam 25. jūlijā, 65 gadi Lidijai Nikolajevai 22. jūlijā.
Rožupes pagastā
 50 gadi Bernadetai Vanagai 20. jūlijā, 70 gadi Anisimam Nikiforovam 20. jūlijā.
Rudzātu pagastā
 55 gadi Reginai Cakulei 20. jūlijā, 75 gadi Annai Gribonikai 22. jūlijā.
Silajāņu pagastā
 60 gadi Marijai Bergmanei 25. jūlijā. Atvainojamies Terēzijai Leščanovai par neprecizitāti viņas dzīves jubilejas apsveikumā.
Turku pagastā
 80 gadi Martai Turkupolei 19. jūlijā.
Upmalas pagastā
 60 gadi Annai Vjakei 21. jūlijā un Jānim Brakovskim 25. jūlijā, 65 gadi Antonam Vilmanim 25. jūlijā.
Vārkavas pagastā
 60 gadi Aleksandram Trofimovam 19. jūlijā, 82 gadi Minnai Rimicānei 22. jūlijā.

Novadnieks sirsniņi sveic jubilārus!

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Preiļu dome
 ◆ 22. jūlijā pulksten 14.00 domes sēde.

Rožupes pagasts
 ◆ 23. jūlijā estrādē sarīkojums bērniem «Čiekuru diskoballe ar krokodilu». Uzstājas popsketgrupa «Vēja». Darbosies lēkāmā piepūšamā pilsētiņa. Sākums pulksten 18.00. Pulksten 23.00 koncertapvienības «Ridze» diskotēka.

Pelēču kultūras nams
 ◆ 27. jūlijā pulksten 16.30 leļļu teātra izrāde «Ceļojums».

Riebiņu kultūras nams
 ◆ 24. jūlijā pulksten 22.00 balle. Spēlēs Andrupenes kapela.

Rožkalnu kultūras nams
 ◆ 24. jūlijā pulksten 23.00 diskotēka «... un pašam patīk».
 ◆ 28. jūlijā pulksten 11.00 leļļu teātra izrāde «Ceļojums».

Upmalas pagasts
 ◆ 24. jūlijā pulksten 20.30 Upmalas estrādē Upmalas dramatiskā kolektīva izrāde: A.Rupainis «Dzymtuo zeme». Pēc tam balle. Spēlēs kapela «Lauri».

Informāciju sagatavoja **L.Rancāne**

Pardod

Audi-80, 1987. g. Mob. tel. 9487078;
 VW SANTANA, turbo dīzelis, ideāla kārtībā, 82.g. Tālr. 22264;
 graudu kombainu VOLVO 830S. Zvanīt pēc 21. Tālr. 36642;
 kombainu rezerves daļas. Tālr. 78340;
 jaunu ledusskapi «Minsk Atlant». Mob. tel. 9408215;
 muzikālo centru «Philips». Tālr. 75568;
 dzīvokli Preiļu centrā. Tālr. 22832 vakaros;
 ūdens mucas 3 t un 1,8 t; MTZ kultivatoru ar C zariem. Tālr. 33733, 36532;
 govi. Tālr. 75244;
 govi, ir izvēle; slaucamo aparātu. Tālr. 22192;
 govi steidzami. Tālr. 58442;
 govi. Tālr. 37583;
 govi. Tālr. 1-7895317;
 govi. Tālr. vakaros 65107;
 bullīti (5 ned.). Tālr. 76234;
 ķēvi; 2 t ritenčisternu. Tālr. 55728;
 zirgu. Tālr. 51428;
 medu, piena dzesētāju (200 l). Tālr. 55624;
 rudzus 0,05 Ls/kg. Tālr. 24406.

LATVIJAS FINIERIS

AKCIJU SABIEDRĪBA

Sākot jauna produkta veida ražošanu, iepērk "A" šķiras bērza finierklučus

Cena — 40 Ls/m³

Tālrunis Rīgā 7067261

Pērk

2-3 istabu dzīvokli ar ērtībām Preiļos. Tālr. 21931 pēc 19;

Dažādi

Uzlieku flīzes. Tālr. 58417.
 Mūrēju krāsnis. Tālr. 65049.
 Nozaudēta mape ar dokumentiem starp DUS «AVIN» ceļā uz pilsētas centru. Zvanīt pa mob. tālr. 94162 tālr. 74296, 36649. Atlīdzību garantēju.

Uzdot jautājumus un izteikt ierosinājumus «Novadniekam» var pa tālr. 22059.

AAS «BALTA» Livānu nodaļa paziņo, ka nozaudēto OCTA polisi, sērija BS nr. 426880, jāuzskata par nederīgu.

Pardod 2-istabu dzīvokli Preiļu centrā vai maina pret mežu, GAZ-53 pašizgāzēju. Mob. tālr. 9413773.

Govju un telišu mākslīgo apsēklošanu veic Dace Saulīte. Tālr. 65153, mob. tel. 1-9114701.

24. un 28. jūlijā pārdos jaunas visticas (2 mēn. un 5 mēn., sāk dēt olas), dējējvistas (12 mēn.), zosis un pīles 8.40 Silajānos, 8.55 Riebiņos, 9.10 Preiļos, 9.50 Anspokos, 10.05 Kastīrē, 10.15 Rušonā, 10.25 Aglonā, 10.40 Jaunaglonā, 11.05 Ārdavā, 11.20 Pelēcos, 11.35 Aizkalnē, 11.50 Pilišķos, 12.10 L.Klāparos, 12.25 Vārkavā, 12.35 Mačānos, 12.45 Vanagos, 13.00 Rožupē, 13.20 Livānos tirgū, 14.00 Rudzātās, 14.15 Prikuļos, 14.30 Anspokos, 14.40 Smelteros, 14.55 Polkoronā, 15.10 Stabulniekos, 15.25 Galēnos, 15.40 Siļukalnē.

Pērk cirsma (bez starpniekiem). Skujkoku un lapu koku zāgbaļķus un sīkbaļķus. Cena pēc vienošanās. Tālr. 9-340177, 9-429904, 53-44133 (vakaros).

Pērkam finierklučus un papīrmalku, cirsma un mežus īpašumā. Forvardera un kokvedēja pakalpojumi. Tālr. 23743, mob. tel. 9-408295.

Bērni un vecāki! Tikai priekš Jums!

No 24. jūlija un arī turpmāk sestdienās un svētdienās Jūs gaida kafējnīca «HIPOKRĀTS» un piedāvā:

- ▶ dažādus saldus ēdienus,
- ▶ atspirdzinošus dzērienus,
- ▶ kokteiļus;
- ▶ picas un citus kārumus,
- ▶ bērnu videofilmas.

! Katrs pirkuma čeks vērtībā virs 1 lata piedalās loterijā. Būsīm priecīgi par Jūsu apmeklējumu un gaidīsim sestdienās un svētdienās no 8.00 līdz 18.00 Raiņa bulv. 13 (Preiļu poliklīnikas ēkā). Tālr. 22740.

Pārdošanā 3 l un 0,75 l stikla burkas ar aizgriežamiem metāla vāciņiem.

Pardod AUDI 90 vai maina pret mežu. Tālr. 21037; mob.tel. 9426053.

SIA «Remontnieks»
 Aglonas stacijā,
 (tel. 65147, mob. tel. 9476394)
PĀRDOD:

- ✓ gāzbetonu, 25 Ls/m³,
- ✓ cementu, 38 Ls/t,
- ✓ šiferi (8 vijņu), Ls 1,90,
- ✓ šiferi (6 vijņu), Ls 1,10,
- ✓ šiferi Guttanit,
- ✓ ugunsdrošos ķieģeļus, Ls 0,45,
- ✓ silikāta ķieģeļus, Ls 0,10,
- ✓ dūmvada ķieģeļus, Ls 0,15,
- ✓ KNAUF reģipsi, 1,03 Ls/m²,
- ✓ preses šņori (4 kg - 2000 m), Ls 5,
- ✓ kalki, ruberoīdu,
- ✓ PAROC akmens vati,
- ✓ KNAUF špakteles,
- ✓ minerālmēslus, AiV lopbarības konservantus,
- ✓ augu aizsardzības līdzekļus.

ļespējama piegāde.

Iepērk mājlopus gaļai. Tālr. 24147, 21956.

Pirmo reizi Preiļos! Veselības apdrošināšana ar Sarkano, Zaļo, Sudraba un Zelta polisi.

Piedāvā vadošā sabiedrība veselības apdrošināšanas jomā Latvijā.

Apdrošināšanas akciju sabiedrība **RĪGAS SLIMOKASE**.
 Adrese: Preiļi, Raiņa bulv. 13. Tālrunis 53 22643.